

УДК371.214.114:378.124.8+004

Оксана Синекон

ORCID iD 0000-00016191-6264

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри англійської мови технічного спрямування № 2,
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
пр. Перемоги 37, кор. 7, 03056 Київ, Україна,
oksana.synekon@gmail.com

СИСТЕМА ВПРАВ ДЛЯ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ІТ-ФАХІВЦІВ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО АНГЛОМОВНОГО МОНОЛОГУ

З метою реалізації професійно орієнтованого англomовного спілкування в рамках диференційованого навчання запропонована система вправ професійно орієнтованого англійського монологічного мовлення. Окреслена дефініція поняття «система вправ для диференційованого навчання професійно орієнтованого англійського монологу». Визначено функціональні типи монологів для студентів-майбутніх ІТ-фахівців: монолог-опис, монолог-повідомлення, монолог-переконання. Проаналізовано етапи навчання професійно орієнтованого англomовного монологу. Представлено систему вправ для диференційованого навчання студентів-майбутніх ІТ-фахівців професійно орієнтованого англійського монологу. Розглянуто приклади вправ для студентів з різними навчальними стилями та з різними рівнями володіння іноземною мовою.

Ключові слова: диференційоване навчання; майбутні ІТ-фахівці; монологічне мовлення; навчальний стиль; професійно орієнтоване англomовне спілкування; рівні володіння іноземною мовою; система вправ.

<https://doi.org/10.28925/2078-1687.2018.4.7178>

Вступ. Висока фахова кваліфікація майбутніх фахівців з інформаційних технологій (ІТ) разом з їхніми вміннями здійснювати професійно орієнтоване англomовне спілкування є запорукою успішної реалізації таких фахівців у ІТ-індустрії. У зв'язку з цим порушується проблема підвищення якості підготовки ІТ-фахівців у технічних закладах вищої освіти, вирішення якої базується на залученні нових стратегій, методик і технологій у навчальний процес та охоплює два вектори: опанування фахових компетентностей і оволодіння професійно орієнтованими іншомовними компетентностями. Принциповим для викладачів іноземної мови є визначення нових пріоритетів, які забезпечать ефективність викладання професійно орієнтованої англійської мови. Безперечно, що домінуючим пріоритетом є урахуванням індивідуальних особливостей студентів. Це означає, що організація навчального процесу повинна спиратися

на диференційоване навчання професійно орієнтованого англomовного спілкування, складовою якого є і монологічне мовлення.

Аналіз методичних джерел показує, що вивченням особливостей диференційованого навчання англійського монологу, а також розробкою відповідних систем і комплексів вправ у вищій школі займались вітчизняні і зарубіжні науковці. Зокрема Л. Бондар (2011) розробила методіку навчання французького професійно спрямованого монологічного мовлення студентів технічних спеціальностей, беручи до уваги їх навчальні стилі. Дослідниця З. Кім (2010) запропонувала методичну систему навчання іноземних студентів монологічного висловлювання, беручи до уваги їх когнітивні стилі. Акцентуючи увагу на диференційованому підході до навчання монологічного мовлення на першому етапі немовного закладу вищої освіти, О. Щосева (1991) організувала навчання з урахуванням рівнів володіння іноземною мовою студентів. Водночас зарубіжні науковці О. Siddiqui, F. M. A. Alghamdi (2017), В. Bowman

(1992) та С. Tomlison (2014) торкаються загальних питань організації навчання студентів у диференційованих умовах. Із зазначеного вище очевидним є те, що розробка системи вправ для диференційованого навчання професійно орієнтованого англomовного монологу з урахуванням як рівня володіння іноземною мовою, так і навчального стилю майбутнього ІТ-фахівця, не знайшла належного теоретичного та практичного висвітлення.

Отже, **мета статті** полягає у представленні теоретичних і практичних питань укладання системи вправ, а саме: аналіз функціональних типів монологів для професійно орієнтованого спілкування ІТ-сфери; окреслення етапів та підходів до диференційованого навчання професійно орієнтованого англійського монологічного мовлення; визначення вимог до системи вправ; розгляд розробленої системи вправ для диференційованого навчання майбутніх ІТ-фахівців професійно орієнтованого англійського монологічного мовлення.

Типи монологів та їх характеристики у диференційованому навчанні ІТ-фахівців. Професійно орієнтоване англійське монологічне мовлення трактується як мовленнєвий акт, що є самостійним, цілісно-завершеним, взаємопов'язаним і логічним висловлюванням з певної теми за фахом та здійснюється з певною метою однією особою неперервно впродовж певного часу.

Важливим для навчання професійно орієнтованого англійського монологічного мовлення є визначення функціональних типів монологів. В нашому дослідженні ми спираємось на класичну класифікацію монологів за функціональним типом, запропонованою С. Ніколаєвою (2013), зокрема: 1) опис; 2) розповідь, що поділяється на монолог-оповідь і монолог-повідомлення; 3) монолог-міркування, різновидом якого є монолог-переконання (с. 350–352). Аналіз текстів, які продукують майбутні ІТ-фахівці показав, що домінуючими є монолог-повідомлення, монолог-переконання, монолог-опис. Варто зазначити, що у професійно орієнтованому англійському спілкуванні в залежності від ситуації часто поєднується декілька типів монологу, наприклад, монолог-повідомлення/переконання-опис.

Розглянемо особливості окреслених функціональних типів монологу.

Професійно орієнтований англomовний

монолог-повідомлення має такі характеристики: інформативність (важливість, актуальність, вірогідність, професійна значущість інформації) та стисле викладення фактичної інформації (наукової, фахової, персональної). У професійно орієнтованому англійському монолозі-повідомленні аналізуються і узагальнюються результати досліджень чи виробничих завдань з питань, пов'язаних з розробкою програмного забезпечення, тестуванням, інформаційною безпекою; повідомляється персональна інформація така, як досвід роботи, професійні та комунікативні вміння, освіта тощо. Прикладом такого монологу є представлення доповіді-презентації на конференції, семінарі для підвищення кваліфікації працівників ІТ-компанії, повідомлення директора ІТ-компанії про перспективи розвитку компанії, ІТ-менеджера про проект з розробки програмного забезпечення тощо. З метою представлення фактичної інформації монолог-повідомлення може супроводжуватися таблицями, схемами, прикладами, математичними формулами тощо.

Професійно орієнтований англomовний монолог-переконання характеризується обґрунтуванням та доведенням власної точки зору на фахову тематику через низку аргументів, що посилюються поясненнями, доказами, прикладами. Основна мета монологу-переконання – переконати учасника комунікації та вплинути на його думку. В усному мовленні цей тип монологу зустрічається при обговоренні виробничих завдань, в тому числі участі у дискусії/дебатах.

Професійно орієнтований англійський монолог-переконання супроводжується аргументаційним блоком, складовими якого є теза/claim, аргумент/argument/evidence та підтвердження/warrant. Теза – це твердження, вірогідність якого вимагає доведення. Аргумент – це вагомий чи слабкий конкретний логічний довід, який є підставою для доказу. Підтвердження – це фактичний матеріал, який підкріплює вірогідність чи достовірність аргументу, конкретизує його. Наприклад, це можуть бути відомі факти, статистична інформація, цитати з достовірних джерел, думка авторитетних науковців чи фахівців з галузі інформаційних технологій, приклади, наукові обґрунтування, експериментальні дані, схеми, діаграми, рисунки, ситуації з власного досвіду тощо.

Професійно орієнтований монолог-опис представляє висловлювання, в якому

характеризується об'єкт опису, зокрема можуть описуватися алгоритми та вимоги до програмного забезпечення, специфічні заходи, засоби і методи захисту інформації тощо.

Етапи та підходи до диференційованого навчання професійно орієнтованого англійського монологічного мовлення. З метою організації навчання професійно орієнтованого англійського монологу визначимо підходи та етапи. Традиційно науковці виділяють два підходи: «зверху вниз» та «знизу вгору» (Ніколаєва, 2013, с. 352–353). Перший підхід стане в нагоді, коли в інструкції пропонується переказати текст. Другий підхід орієнтований на створення монологу на основі запропонованої фахової теми з використанням вивченої лексики та граматики. У технічних закладах вищої освіти користуються двома підходами, домінуючим з яких є «знизу вгору».

Услід за науковцями окреслюємо три етапи формування професійно орієнтованої англійської компетентності у монологічному мовленні (Ніколаєва, 2013, с. 352–353). Перший етап передбачає об'єднання зразків мовлення рівня фрази в понадфразову єдність, що представляє закінчену думку і виконує певну комунікативну функцію. Другий етап ставить за мету навчати самостійно створювати висловлювання понадфразового рівня. І нарешті, третій етап орієнтований на генерування текстів-монологів різних функціональних типів.

Вимоги до системи вправ для диференційованого навчання професійно орієнтованого англійського монологічного мовлення. Відомо, що існування системи вправ регулюється певними вимогами, що відображають особливості розробленої методики навчання. Спираючись на досвід методистів (Ніколаєва, 2013, с. 189) та специфіку професійно орієнтованого англійського монологічного мовлення в умовах диференціації, окреслимо такі вимоги:

- підпорядкування системи вправ цілям, принципам, змісту диференційованого навчання професійно орієнтованого англійського спілкування;
- систематичність і послідовність виконання типів і видів вправ (Ніколаєва, 2013, с. 189) для формування і розвитку вмінь професійно орієнтованого англійського монологічного мовлення;
- взаємозв'язок мовних (фонетичних, лексичних і граматичних) компетентностей

та мовленнєвої компетентності в говорінні (Ніколаєва, 2013, с. 189) (професійно орієнтований англійський монолог);

- взаємозв'язок усного монологу з іншими видами мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, письмо) (Ніколаєва, 2013, с. 189);
- постійний моніторинг та рефлексія;
- професійно орієнтований контент вправ;
- урахування диференційованих особливостей майбутніх ІТ-фахівців;
- використання автентичних матеріалів для побудови системи вправ.

Система вправ для диференційованого навчання професійно орієнтованого англійського монологічного мовлення. Реалізація методики уможливлується через систему вправ для диференційованого навчання професійно орієнтованого англійського монологічного мовлення, яка трактується як сукупність необхідних типів і видів вправ, послідовно організованих, укладених з урахуванням дидактичних й методичних закономірностей (Дацків, 2011) формування іншомовних навичок і вмінь професійно орієнтованого англійського монологічного мовлення та специфіки диференційованого навчання. Система вправ для диференційованого навчання майбутніх ІТ-фахівців професійно орієнтованого англійського монологу враховує рівень володіння іноземною мовою, навчальні стилі та різноманітні прийоми (Синеккоп, 2018).

Спираючись на розвідки науковців (Ніколаєва, 2013, с. 357–366), визначимо дві підсистеми вправ:

I підсистема: вправи для формування навичок професійно орієнтованого англійського монологічного мовлення:

1 група: вправи для вдосконалення слуховимовних навичок професійно орієнтованого англійського монологічного мовлення;

2 група: вправи для формування лексичних навичок професійно орієнтованого англійського монологічного мовлення;

3 група: вправи для вдосконалення граматичних навичок професійно орієнтованого англійського монологічного мовлення;

4 група: вправи на розуміння і вживання засобів міжфразового зв'язку професійно орієнтованого англійського монологічного мовлення;

II підсистема: вправи для розвитку вмінь професійно орієнтованого англійського монологічного мовлення:

1 група: вправи на з'єднання речень у понад-фразову єдність;

2 група: вправи на оволодіння міні-монологами;

3 група: вправи на оволодіння різними типами монологів.

Переїдімо до аналізу підсистеми вправ та прикладів вправ за темою четвертого курсу «Network security. Intrusion Detection and Prevention System». Необхідно зауважити, що відповідно до принципу автентичності вправи, запропоновані студентам, розробляються на основі оригінальних матеріалів з фахових книг і журналів, а також аудіо/відеоповідомлень, тому в прикладах надаємо інформацію щодо джерел.

Цільове призначення *першої підсистеми вправ* є формування мовленнєвих навичок професійно орієнтованого англомовного говоріння (монологу), що спрямовані на вдосконалення слухо-вимовних і інтонаційних навичок, збагачення термінологічної бази та розширення лексичного запасу студентів в межах фахової тематики, розуміння граматичних явищ і тренування використання відповідних граматичних конструкцій, а також вживання засобів міжфразового зв'язку. Дана підсистема включає такі види вправ: вправи на здійснення альтернативного вибору, вправи перехресного та множинного вибору; вправи на аудіювання і читання фрагментів текстів для удосконалення вимовних навичок, імітування інтонації; вправи на вставку лексичних одиниць з опорами та без них; інтерпретування рідною та англійською мовою термінів та фраз; пояснення вживання граматичних явищ; знаходження синонімів та/чи антонімів; розширення фраз, речень. Підсистема включає рецептивно-репродуктивні, умовно-комунікативні і не-комунікативні вправи.

Вправи зазначеної підсистеми позиціонуються як диференційовані за рівнем складності та навчальними стилями. Так, завдання А пропонується з опорами і має достатній рівень складності для студентів з рівнем володіння іноземної мови B1, завдання В представляється без опор і має підвищений рівень складності для студентів з рівнем володіння іноземною мовою B2. Завдання А.&В. передбачає однаковий рівень складності. Фокусом таких завдань є опанування базової лексики та граматики за фаховою темою. Також у вправах враховується диференціація завдань за навчальними стилями. Відповідно до О. Сиротюк (2007, с. 114) та R. L. Oxford (2003), преференцію лексичним завданням віддають синтетики, візуали і кінестетики,

водночас фонетичні, граматичні завдання є пріоритетними для аналітиків і аудіалів.

Приклад 1.

Мета: вдосконалення навичок вживання засобів міжфразового зв'язку.

Тип вправи: рецептивно-репродуктивна, умовно-комунікативна, повністю керована з частковою автономією, вмотивована, індивідуальна, письмова, одномовна, позааудиторна.

Форма контролю: взаємоконтроль, контроль з боку викладача.

Інструкція: *For creating a monologue it is natural to use linking devices with the aim of joining ideas within paragraphs and some paragraphs. Fill the gaps in the sentences.*

A. *Use the linking devices: then, essentially, therefore, and. Explain their purpose.*

A honey pot is an interesting technology.
1) ....., it assumes that an attacker is able to breach your network security. 2) ..... it would be best to distract that attacker away from your valuable data. 3) ....., one creates a server that has fake data - perhaps an SQL server or Oracle server loaded with fake data, and just a little less secure than your real servers. 4) ....., since none of your actual users ever access this server, monitoring software is installed to alert you when someone does access this server.

The authentic text is borrowed from the book «Computer Security Fundamentals» (Third Edition) written by Ch. Easttom

B. *Use the prompts in the brackets.*

High-interaction honeypots imitate the activities of a production system and capture extensive information - pure honeypots are full-fledged production systems using a tap on the honeypot's link to the network. The goal of high-interaction honeypots is for the attacker to gain root access on the machine, and 1) ..... (*consequence*) study what he or she does. An attacker with root access has access to all commands and files on a system, so this type of honeypot carries the greatest risk 2) ..... (*contrast*) also has the greatest potential for collecting information. Low-interaction honeypots simulate only the services frequently targeted by attackers and 3) ..... (*effect*) are less risky and less complex to maintain. Virtual machines are often used to host honeypots 4) ..... (*effect*) the honeypot can be restored more quickly 5) ..... (*condition*) it is compromised. Two or more honeypots on a network form a honeynet, 6) ..... (*balance*) a honeyfarm is a centralized collection of honeypots and analysis tools.

The authentic text is borrowed from <https://searchsecurity.techtarget.com/definition/honey-pot>

Table 1

Linking Devices

for adding information	additionally, along with, also, moreover, as well as, not only ... but also, furthermore, further, in addition, besides, and
for clarifying	in other words, that is to say,
for contrasting	however, in contrast, nevertheless, on the contrary, on the other hand, alternatively, although, despite this, but
for cause	because, owing to the fact that, due to the fact that, on the grounds that, since, as, in order to
for effect	thus, therefore, so, consequently, as a result, as a consequence
for illustration	for instance, for example
for conclusion	finally, lastly, all in all, taking everything into account, taking everything into consideration, on the whole, all things considered, in conclusion, in summary
for condition	if, in that case, provided that, unless
for balance	while
for consequence	then, consequently

The table is created on the basis of the book «Successful Writing» written by V. Evans

У завданні А даної вправи пропонується вставити засоби міжфразового зв'язку з переліку, тоді як завдання В ускладнюється тим, що студенту необхідно обрати самостійно засіб міжфразового зв'язку. Таким чином, у вправі прослідковується такий прийом: диференціація за рівнем складності, різні умови виконання і однакові форми контролю.

Друга підсистема вправ сфокусована на розвиток і вдосконалення вмінь професійно орієнтованого англійського монологічного мовлення і реалізується у вправах на об'єднання речень у висловлювання понадфразового рівня; створення мікромонологів та презентацію різних типів монологів. До зазначеної підсистеми входять умовно-комунікативні і комунікативні продуктивні вправи. З-поміж існуючих видів вправ виділимо вправи на аудіювання і читання аутентичних текстів-монологів з TED.com та їх аналіз за критеріями, вправи на створення монологів за досліджуваною тематикою, вправи, що відображають фахові реалії, вправи на оцінювання монологів односторонників. У вправах реалізована диференціація за рівнями володіння іноземною мовою та/чи навчальними стилями.

Приклад 2.

Мета: вдосконалення вмінь продукувати професійно орієнтований англомовний монолог-повідомлення (доповідь з презентацією на конференцію).

Тип вправи: комунікативна, умовно-комунікативна, продуктивна, частково керована з напівавтономією, мінімально керована з умовно-повною автономією, вмотивована, індивідуальна, усна, одномовна, аудиторна.

Форма контролю: взаємоконтроль, контроль з боку викладача.

Інструкція: *As an IT specialist you are going to represent IT-related information at the scientific conference.*

For Students with Analytical Way of Thinking

A. *Create a detailed plan of your presentation. Use the useful phrases for your presentation. Represent your report using a deductive strategy. You may choose one of the topics or suggest your own.*

1. *Firewalls*
2. *Intrusion Prevention/Detection*
3. *Network Access Control*
4. *Security Monitoring*

B. *Create a detailed plan of your presentation and represent your report using a deductive strategy.*

For Students with Synthetical Way of Thinking

A. *Synthesize the ideas about the topic that you are going to represent. Prepare prompt cards with key words and phrases to help you remember what to say next. Represent your report using an inductive strategy. You may choose one of the topics or suggest your own.*

1. *Firewalls*
2. *Intrusion Prevention/Detection*
3. *Network Access Control*
4. *Security Monitoring*

B. *Synthesize the ideas about the topic that you are going to represent. Represent your report using an inductive strategy.*

З-поміж прийомів для диференційованого навчання для цієї вправи характерний такий прийом: диференціація завдання за рівнем складності та навчальними стилями, диференційовані умови та однаковий контроль. Рівень складності варіюється за допомогою опор, зокрема: таблиця з типовими фразами до кожної частини монологу, перелік тем, користування картками-підказками з

Table 2

Presentation parts with phrases

Introduction	Greeting the audience	<i>Good morning / afternoon, ladies and gentlemen. Hello / Hi everyone.</i>
	Introducing yourself	<i>Let me introduce myself. I'm ... Let me just start by introducing myself.</i>
	Defining the topic of the presentation and determining its relevance	<i>I'm here today to present ... There are many concerns regarding ... ... has been the subject of much debate recently and this is the topic of my presentation.</i>
	Presenting the outline of presentation	<i>First I'm going to describe ... and then I'll move on to look at ...</i>
Main part	Considering the first point	<i>Now I'd like to focus on ... To begin with I'd like to say a few things about...</i>
	Referring to research	<i>According to ... A very interesting study by ... shows that... One of the most interesting studies carried out in this area by ... showed that ...</i>
	Referring to visual data	<i>If you look at this table you can see that ... The data here shows that ...</i>
	Moving to another main point	<i>Moving on, I'd like to take a look at .... My next point is in regards to ...</i>
Conclusion	Summarising your main points and making conclusions	<i>To summarise the main points of my presentation ... To sum up (then), we ...</i>
	Finishing your presentation	<i>Thank you for listening.</i>
	Asking for questions	<i>I'm ready to take any questions now. Are there any questions?</i>
	Answering questions	<i>Thanks for your question ... Good question. I think ... , That's a good question. I don't have the information to answer that question right now, but I'd be happy to find out and get back to you later.</i>

The table is created on the basis of such resources: <https://docplayer.net/386790-Presentation-phrasebook-version-1-1>,
<https://www.slideshare.net/MUHAMMADHUZAIFACHAUD/presentation-phrasebook-63886762>

ключовими фразами, даними, що самостійно підготовлені студентами. Диференціація навчального стилю відбувається за допомогою використання дедуктивної і індуктивної стратегії. Відповідно умови виконання вправи є дещо відмінні для студентів з різним рівнем володіння іноземної мови та навчальним стилем, однак кінцевий результат полягає у продукуванні професійно орієнтованого англomовного монологу-повідомлення.

Висновки. У даній статті теоретично обґрунтовано систему вправ для диференційованого навчання майбутніх ІТ-фахівців професійно орієнтованого монологічного

мовлення, домінуючою особливістю якої є варіювання рівнем складності вправи та/чи навчальними стилями студентів. Також наведено приклади вправ для практичної реалізації зазначеної системи вправ. На нашу думку, розроблена система вправ може підвищити продуктивність диференційованого навчання майбутніх ІТ-фахівців професійно орієнтованого монологічного мовлення. Перспективу подальших досліджень ми вбачаємо у розробці системи вправ для диференційованого навчання майбутніх ІТ-фахівців професійно орієнтованого англійського писемного мовлення.

Література

- Бондар Л. В. Методика навчання французького професійно спрямованого монологічного мовлення студентів технічних спеціальностей з урахуванням їх навчальних стилів: дис... канд. пед. наук: 13.00.02. Київ, 2011. 337 с.
- Дацків О. П. Методика формування вмінь говоріння у майбутніх учителів англійської мови засобами драматизації: дис... канд. пед. наук: 13.00.02. Київ, 2011. 321 с.
- Ким З. М. Методическая система обучения монологическому высказыванию на темы специальности в группах иностранных студентов медицинского профиля с учетом когнитивных стилей учащихся: автореферат дис... канд. пед. наук: 13.00.02. Москва, 2010. 21 с.
- Ніколаєва С. Ю. (Ред.) Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: Підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.

- Синекоп О. С. Використання прийомів у диференційованому навчанні майбутніх фахівців з інформаційних технологій професійно орієнтованого англomовного спілкування у немовних вищих навчальних закладах. *Матеріали науково-практичної конференції «Україна і світ: діалог мов та культури»*. Київ: КНЛУ, 2018. С. 610–611.
- Сиротюк А. Л. Психофизиологические основы обучения школьников: учебное пособие. Москва: Сфера, 2007. 224 с.
- Щосева Е. П. Дифференцированный подход к обучению монологической речи на первом этапе неязыкового вуза (английский язык): автореферат дис... канд. пед. наук: 13.00.02. Москва, 1991. 26 с.
- Bowman B. *Teaching English as a Foreign Language to Large, Multilevel Classes*. Washington D. C.: Center for Applied Linguistics, 1992. 230 p.
- Oxford R. L. *Language learning styles and strategies: an overview*. Oxford: GALA, 2003. 25 p. URL: <http://web.ntpu.edu.tw/~language/workshop/read2.pdf> (дата звернення: 20.08.2018).
- Siddiqui O., Alghamdi F. M. A. Implementing Differentiated Instruction in EFL Remedial Classes: An Action Research. *Education and Linguistics Research*. 2017. Vol. 3. № 2. P. 89–100. DOI: <http://doi.org/10.5296/elr.v3i2.11726> (дата звернення: 20.08.2018).
- Tomlison C. A. *The differentiated classroom. Responding to the needs of all learners*. Alexandria, VA: ASCD, 2014. 210 p.

References

- Bondar, L. V. (2011). *Metodyka navchannja francuzjckogho profesijno sprjamovanogho monologichnogho movlennja studentiv tekhnichnykh specialjnostej z urakhuvannjam jikh navchalnykh styliv [Methodology of training French professional oriented monologue to the students of technical specialties taking into account their learning styles]*: Candidate's thesis: 13.00.02. Kyiv, Ukraine (ukr).
- Dackiv, O. P. (2011). *Metodyka formuvannja vminj ghovorinnja u majbutnikh uchyteliv anghlijskoji movy zasobamy dramatyzaciji [Methodology of speaking skills formation to the future teachers of English by means of dramatization]*: Candidate's thesis: 13.00.02. Kyiv, Ukraine (ukr).
- Kim, Z. M. (2010). *Metodicheskaja sistema obuchenija monologicheskomu vyskazyvaniju na temy special'nosti v gruppah inostrannykh studentov medicinskogo profilja s uchetom kognitivnykh stilej uchashhihsja [Methodological system of teaching monologue on the themes of specialty in groups of foreign students of medical profile, taking into account their cognitive styles]*: Extended abstract of candidate's thesis: 13.00.02. Moscow, Russia (rus).
- Nikolajeva, S. Ju. (Ed.) (2013). *Metodyka navchannja inozemnykh mov i kuljtur: teorija i praktyka [Methods of teaching foreign languages and cultures: theory and practice]*: Pidruchnyk dlja stud. klasychnykh, pedagogichnykh i lingvistychnykh universytetiv. Kyiv, Ukraine: Lenvit (ukr).
- Synekop, O. S. (2018). *Vykorystannja pryjomiv u dyferencijovanomu navchanni majbutnikh fakhivciv z informacijnykh tekhnologij profesijno orijentovanogho anghlomovnogho spilkuvannja u nemovnykh vyshhykh navchalnykh zakladakh. [Techniques in differentiated instruction of English for specific purposes to the future IT-professionals in the non-language higher education institutions]. Materialy naukovo-praktychnoji konferentsiji «Ukraina i svet: dialog mov ta kuljtur»*. Kyiv, Ukraine: KNLU, 610–611 (ukr).
- Sirotyuk, A. L. (2007). *Psihofiziologicheskie osnovy obuchenija shkol'nikov: uchebnoe posobie [Psychophysiological bases of teaching students: tutorial]*. Moscow, Russia: Sfera (rus).
- Shhoseva, E. P. (1991). *Differencirovannyj podhod k obucheniju monologicheskoy rechi na pervom jetape nejazykovogo vuza (anglijskij jazyk) [Differentiated Approach to Learning Monological Speech at the First Stage of Non-Language Higher Educational Institutions (English)]*: Extended abstract of candidate's thesis: 13.00.02. Moscow, Russia (rus).
- Bowman, B. (1992). *Teaching English as a Foreign Language to Large, Multilevel Classes*. Washington D. C., USA: Center for Applied Linguistics (eng).
- Oxford, R. L. (2003). *Language learning styles and strategies: an overview*. Oxford, USA: GALA. Retrieved from <http://web.ntpu.edu.tw/~language/workshop/read2.pdf> (eng).
- Siddiqui, O., & Alghamdi, F. M. A. (2017). Implementing Differentiated Instruction in EFL Remedial Classes: An Action Research. *Education and Linguistics Research*, Vol. 3, № 2, 89–100. DOI: <http://doi.org/10.5296/elr.v3i2.11726> (eng).
- Tomlison, C. A. (2014). *The differentiated classroom. Responding to the needs of all learners*. Alexandria, VA, USA: ASCD (eng).

СИСТЕМА УПРАЖНЕНІЙ ДЛЯ ДИФФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ОБУЧЕННЯ БУДУЩИХ ІТ-СПЕЦІАЛІСТІВ ПРОФЕСІОНАЛЬНО ОРИЄНТОВАНОМУ АНГЛОЯЗЫЧНОМУ МОНОЛОГУ

Синекоп Оксана, кандидат педагогических наук, доцент, доцент кафедры английского языка технической направленности № 2, Национальный технический университет Украины «Киевский политехнический институт имени Игоря Сикорского», пр. Победы 37, корп. 7, 03056 Киев, Украина, oksana.synekop@gmail.com

С целью реализации профессионально ориентированного англоязычного общения в рамках дифференцированного обучения предложена система упражнений профессионально ориентированной монологической речи. Представлена дефиниция понятия «системы упражнений для дифференцированного обучения профессионально ориентированного молога». Определены функциональные типы монологов для студентов – будущих IT-специалистов: монолог-описание, монолог-сообщение, монолог-убеждение. Проанализированы этапы обучения профессионально ориентированного англоязычного молога. Представлена система упражнений для дифференцированного обучения студентов – будущих IT-специалистов профессионально ориентированному монологу. Рассмотрены примеры упражнений для студентов с различными учебными стилями и с разными уровнями владения иностранным языком.

Ключевые слова: будущие IT-специалисты; дифференцированное обучение; монологическая речь; профессионально ориентированное англоязычное общение; система упражнений; учебный стиль; уровень владения иностранным языком.

THE EXERCISES SYSTEM FOR DIFFERENTIATED INSTRUCTION OF ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES OF MONOLOG TO THE FUTURE IT-SPECIALISTS

Synekop Oksana, PhD (Pedagogy), Associate Professor of Department of English for Engineering, Faculty of Linguistics, National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute», 37 Peremohy Ave, 03056 Kyiv, Ukraine, oksana.synekop@gmail.com

In order to implement English for specific purposes within the framework of differentiated instruction to the future specialists in the information technology sphere, the exercises system of teaching monologue speech is proposed. The definition of the concept exercises system for the differentiated instruction of monologue speech is outlined. The functional types of monologues for the future IT specialists are defined: monologue-description, monologue-message, monologue-persuasion. The approaches of teaching monologue («top down» and «bottom up») are determined. The dominant one is «bottom up». The stages of teaching monologue of English for specific purposes are analyzed. The exercises system for differentiated instruction of English for specific purposes of monological speech to the future IT-specialists is presented. Within the exercises system, a subsystem of exercises and corresponding groups are outlined. There are two subsystems: a subsystem of exercises for the formation of monological speech sub-skills (phonetic, lexical, grammatical, using linking devices) and a subsystem of exercises for the development of monological speech skills (for mastering monological units, minimonologues, various functional types of monologue). Various levels of difficulty and learning styles are reflected in the exercises. Examples of exercises for students with different learning styles and different levels of proficiency in a foreign language are considered.

Key words: differentiated instruction; English for Specific Purposes; exercises system; future IT specialists; learning style; level of foreign language proficiency; monologue.

Стаття надійшла до редакції 01.09.2018
Прийнято до друку 29.11.2018